

Lactuca tatarica (L.) C. A. Mey. te Rotterdam

door

P. DE MEY (Rotterdam)

Toen ik op 6 augustus 1966 in de richting van de Waalhaven te Rotterdam fietste, viel mij een composiet op, die langs de noordzijde van de Hangarstraat stond. Vanuit de verte maakte de plant met haar blauwe bloemen een cichorei-achtige indruk, doch daar ik niet geheel overtuigd was, begaf ik mij op het terrein om de plant nader te bekijken. De plant was blauwgroen, practisch niet behaard en miste de stevigheid, die cichorei eigen is. De bladen hadden een afgeronde voet en waren weinig tot niet ingesneden, gesteeld tot zittend (dit laatste vooral aan de hogere stengeldelen en dan in grootte afnemend). Wortelbladen waren merendeels afgestorven. De blauwe, eigenlijk meer blauw-paarse hoofdjes die op vrij lange, kleine schubvormige blaadjes dragende stelen stonden, vertoonden de binnenste omwindselblaadjes veel groter dan de buitenste en beide met een smalle wittvliezige rand en een purperen gloed. De vruchtjes waren vrij plat, met lengtegroeven en met een zijdeachtig glanzend pappus, dat duidelijk langer was dan de vruchtjes zelf. Verder bevatte de plant een wit melksap.

Daar ik vermoedde, dat de plant een mij onbekende *Lactuca* moest zijn, zond ik haar ter determinatie op naar het Rijksherbarium. Dr. Van Ooststroom deelde mij mede, dat het inderdaad een *Lactuca* was en wel *L. tatarica* (L.) C. A. Meyer, die reeds eerder elders in Rotterdam was aangetroffen, nl. aan de Maashaven (VAN OOSTSTROOM & REICHGELT, 1962a).

Ditmaal groeide de plant echter niet tussen de basaltblokken van de glooiende walkant, maar op een ruderaal terrein met hier en daar kleine heuveltjes, ontstaan door grondverplaatsing. Daar het kleiige en zandige terrein braak bleef liggen, begroeiide het langzamerhand met de voor dit terreintype kenmerkende flora. *Lactuca tatarica* nu stond vrijwel steeds op de heuveltjes, die een niet gesloten plantendek bezaten, in de volle zon tezamen met de duidelijk hogere „kompasplant” *Lactuca serriola* L., die soms zeer veel bijeenstaat op deze terreinen. Voorts stonden er o.a. *Vicia villosa* Roth, *Bromus tectorum* L., *Diplotaxis tenuifolia* (L.) DC., *Carduus crispus* L., *Arctium spec.*, *Lepidium ruderales* L., alsmede enige planten die uit de aangrenzende volkstuinten ontsnapt zullen zijn, zoals *Physostegia virginiana* (L.) Benth. en een nog nader te determineren *Sedum*.

Zoals VAN OOSTSTROOM & REICHGELT (1962a) reeds opmerkten, is het niet onmogelijk, dat de plant, die indigeen is in Z.O.-Europa, de Kaukasuslanden, Z.-Siberië en Centraal Azië en eerst in deze eeuw in N.- en N.W.-Europa werd aangetroffen, zich met behulp van de zich gemakkelijk verspreidende vruchten op meer natuurlijke standplaatsen in de omgeving zal kunnen vestigen. Latere publicaties duiden er op, dat de soort zich in Oost-Friesland (VAN OOSTSTROOM & REICHGELT, 1962b) en in sommige delen van Skandinavië (MENNEMA, 1967) nog steeds uitbreidt.

Daar tijdens het bezoek aan de Waalhaven samen met de heer G. M. Dirkse in september 1967 bleek, dat het aantal exemplaren zich duidelijk had vermeerderd, zou het denkbaar zijn, dat wij in Rotterdam het begin van de „verpopping” hebben

meegemaakt van een adventieve tot een ingeburgerde, nieuwe plant voor onze Nederlandse flora.

Literatuur

- MENNEMA, J., 1967. Ny lokal för *Lactuca tatarica* (L.) C. A. Meyer på Gotland. Svensk Bot. Tidskr. 61 (1), p. 260.
- VAN OOSTSTROOM, S. J. & TH. J. REICHGELT, 1962a. *Lactuca tatarica* (L.) C. A. Mey. in Nederland. Gorteria 1 (6); p. 53—56.
- & —, 1962b. *Lactuca tatarica* (L.) C. A. Mey. (korte mededeling). Gorteria 1 (7), p. 80.

Summary

The author mentions a second find of *Lactuca tatarica* (L.) C. A. Mey. in the harbour of Rotterdam in 1966, in a ruderal locality. The number of specimens increased in 1967.